NARODNI DOM MARIBOR

TEATER NA KULNU



Daniel Kehlmann:

SVET' VEČER

Nataša Barbara Gračner, Vlado Novak
Samo M. Strelec

Oba sta prepričana, da rešujeta domovino. Le eden bo zmagal.

Daniel Kehlmann:
Svet' večer (Heilig Abend)

Prevod in režija:
Samo M. Strelec

Judith:
Nataša Barbara Gračner

Thomas:
Vlado Novak

Prva slovenska uprizoritev.
Teater na kulnu, sezona 2020/2021.
Produkcija: Narodni dom Maribor,
producent: Marjan Rajbenšu.
Premiera: 25. junija 2020.

V romantičnem času božičnega večera, ko iz toplih domov diši po prazničnih objemih, nekje drugje stvarnost bije svoj krvavi zvon. Moški in ženska nestrpno pogledujeta na uro in napetost med njima narašča. Prav počasi se pred nami lušči pretresljiva zgodba, ki nas prevzame s svojo neizprosno vpetostjo v tukaj in zdaj.

Leta 1975 rojen nemško-avstrijski pisatelj in dramatik Daniel Kehlmann je eden najuspešnejših sodobnih avtorjev nemškega govornega področja, »superzvezda nemške literarne scene, ki je v nemško povojno književnost znova vnesel osvobajajoči humor ter Nemčijo vrnil na svetovni literarni zemljevid.«*

Dobitnik številnih nagrad (Kleistova, Kandidova, Nestroyeva nagrada, nagrada Thomasa Manna, literarna nagrada časopisa Welt), se je slovenskim bralcem priljubil z romanom Izmera sveta, ki je bil preveden v štirideset jezikov in velja za največjo nemško povojno prodajno uspešnico, po Parfumu Patricka Süsskinda. V slovenščini sta izšla tudi romana Slava ter Jaz in Kaminski, ki je ob izidu še ne osemindvajsetletnega avtorja v hipu postavil v središče nemškega literarnega dogajanja.

Drama Svet' večer, »igra za dva igralca in eno uro« je bila krstno uprizorjena 2. februarja 2017 na Dunaju (Wiener Theater in der Josefstadt, režija: Herbert Foettinger). Že isto leto je v Veliki Britaniji doživela prvo uprizoritev v angleškem jeziku (Theatre Royal, Bath), na nemških odrih pa je bila prvikrat uprizorjena leto kasneje (Residenztheater, München). Leta 2019 je pod naslovom Nočno zaslišanje doživela tudi televizijsko in filmsko adaptacijo.

K nastanku gledališkega trilerja, ki je kot večina Kehlmannovih del subtilno prežet z ostro družbenopolitično kritiko, sta ga spodbudila teroristični napad leta 2015 v Parizu in aretacija žvižgača Edwarda Snowdena. Ne skriva pa tudi spogledovanja z legendarnim ameriškim vesternom Točno opoldne, ki ga je z diktatom urnih kazalcev navduševal že kot otroka.

Napeta igra mačke in miši med dvema močnima antagonistoma, ki sta vsak zase prepričana, da rešujeta domovino, razgalja družbeno socialne posledice paranoidne dileme sodobnega sveta, razpetega med varnostjo in svobodo. Skozi neusmiljeno izmenjavo udarcev med sistemom in njegovo kritiko preizprašuje odnos med posameznikom in državo, svobodo in nadzorom, strahom in upanjem.

Avtor ob tem tematizira tudi grožnjo tehnološkega razvoja, ki po njegovem mnenju vodi bodisi k popolnemu razpadu sistema, strahotni katastrofi ali novi svetovni vojni, očitna pa je tudi navezava na dela francoskega filozofa Frantza Fanona (1925–1961), ki se ukvarja z vprašanji posameznikove svobode in njenega zatiranja. Takole poudarja v predgovoru k Fanonovi knjigi V suženjstvo zakleti Jean-Paul Sartre: »Vse je izgubljeno, razen če … Jaz, Evropejec, ukradem knjigo sovražniku in jo ponudim kot sredstvo, ki naj ozdravi Evropo. Izkoristite priložnost!«

*A. Harlamov: Kehlmann in jaz, AirBeletrina, 2010

Nataša Barbara Gračner

gledališka in filmska igralka, režiserka, prvakinja Drame SNG Ljubljana



Leta 1991 je zaključila študij dramske igre na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo. Po končanem študiju je redno nastopala v Slovenskem mladinskem gledališču v Ljubljani, kjer je opozorila nase z izredno odrsko prezenco in izrazno močjo. Leta 1998 se je zaposlila v ljubljanski Drami. Je tudi izredna profesorica za področje dramske igre in umetniške besede na AGRFT. Njeno življenje je bilo neprestano razpeto med gledališkimi deskami in filmskim trakom, saj je ob gledaliških kreacijah številnih naslovnih in nosilnih vlog, za katere je bila pogosto nagrajena, vseskozi uspešno in odmevno ustvarjala tudi v filmih ter televizijskih nadaljevankah. Tudi za te vloge je prejela številne nagrade na domačih in tujih festivalih.

Nagrade:

2020 Zmagovalna glavna ženska vloga meseca februarja Festival kratkega filma SHORT TO THE POINT (STTP): Lovka (Nosorogi)
2019 Borštnikova nagrada za igro 54. Festival Borštnikovo srečanje, Maribor: Emmi Fassbinder Ali: Strah ti pojé dušo (DLj)
2018 Grand prix 18. Mednarodni festival komornega gledališča Zlati lev, Umag: Regina Giannelli Santanelli Kraljica mati (GK in MGP)
2016 Župančičeva nagrada Mesto Ljubljana: Madame Clawdia Chauchat Mann Čarobna gora, Duša Vojnović Jugoslavija, moja dežela, Madeleine Crimp V republiki sreče (DLj)
2013 Borštnikova nagrada 48. Festival Borštnikovo srečanje, Maribor: Mati Brecht Mati (DLj)
Vesna za najboljšo stransko žensko vlogo 16. Festival slovenskega filma, Portorož: Zdenka Biček Razredni sovražnik (Triglav film, Domžale)
Marul za igralsko stvaritev 23. Marulićevi dnevi, Split: Baronica Castelli-Glembay Krleža Gospoda Glembajevi (DLj)
2012 Borštnikova nagrada 47. Festival Borštnikovo srečanje, Maribor: Baronica Castelli-Glembay Krleža Gospoda Glembajevi (DLj)
Nagrada Sklada Staneta Severja Škofja Loka: Jelena Nikolajevna Krivcova Gorki Malomeščani, Baronica Castelli-Glembay Krleža Gospoda Glembajevi (DLj)
2006 Nagrada Prešernovega sklada Ljubljana: Katerina Ivanovna Verhovceva Dostojevski, Korun Bratje Karamazovi, Nuria Reza En španski komad (DLj)
2005 Vesna za najboljšo žensko vlogo 8. Festival slovenskega filma, Portorož: Vera Kozole Delo osvobaja (Vertigo/Emotionfilm, TV Slovenija), Anita Klopčič Ljubljana je ljubljena (Arsmedia)
2003 Borštnikova nagrada 38. Borštnikovo srečanje, Maribor: Helene Hauptman Pred sončnim vzhodom (DLj)
2001 Borštnikova nagrada 36. Borštnikovo srečanje, Maribor: Mlada ženska Harrower Noži v kurah (DLj)
Nagrada Veljka Maričića 8. Mednarodni festival malih odrov Reka: Mlada ženska Harrower Noži v kurah (DLj)
2000 Borštnikova nagrada 35. Borštnikovo srečanje, Maribor: Nastasja Filipovna Dostojevski, Korun Idiot. 13 skic iz romana (DLj)
Žlahtna komedijantka 9. Dnevi komedije, Celje: Rozala Linhart Ta veseli dan ali Matiček se ženi (DLj)
1997 Igralka leta Revija Stop na 6. Slovenskem filmskem maratonu, Portorož: Agata Klopčič Triptih Agate Schwarzkobler (TV Slovenija)
Nagrada za najboljšo žensko vlogo 16. Festival sredozemskega filma Mostra de Valencia: Carmen Pevec Carmen (Vertigo/Emotionfilm)
1995 Igralka leta Revija Stop na 5. Slovenskem filmskem maratonu, Portorož: Carmen Pevec Carmen (Vertigo/Emotionfilm)
1993 Borštnikova nagrada (skupinska) 28. Borštnikovo srečanje, Maribor: Susn 1 Achternbusch Susn (SMG)
1991 Borštnikova nagrada za mlado igralko 26. Borštnikovo srečanje, Maribor: Lucinda Jovanović Življenje podeželskih plejbojev (AGRFT)

Vlado Novak

gledališki in filmski igralec, dobitnik Borštnikovega prstana



V svoji bogati gledališki karieri je odigral preko 120 gledaliških vlog, ki so se mnogim obiskovalcem mariborske Drame trajno vtisnile v spomin. Nikoli ni upodabljal mladeničev ali naivnih mladostnikov, temveč ga že od igralskih začetkov srečujemo v velikih karakternih vlogah. Vselej jih je izgradil do potankosti in obogatil z neštetimi niansami iz svojega bogatega arzenala izraznih sredstev, da jih je lahko ponazoril raznovrstno,

pretresljivo, borbeno, resignirano, krvavo zares ali s primerno distanco ... Ob odrskih deskah smo ga vseskozi občudovali tudi na televizijskem zaslonu in filmskem platnu, kjer je s svojo zavidljivo igralsko prezenco in mnogoplastnostjo prepričal tako v resnih kot tudi v lahkotnejših in komičnih vlogah.

Nagrade:

2019 Bert za življenjsko delo na področju filmske in televizijske igre
2014 Borštnikov prstan
2013 Glazerjeva nagrada za življenjsko delo
2008 Srebrni grb mesta Maribor
2007 Naj kulturnik Maribora po izboru revije Mariborčan
2007 Vesna za najboljšo moško vlogo v filmu Petelinji zajtrk
2004 Nagrada Borštnikovega srečanja za igro za vlogo Willija Lomana (A. Miller Smrt trgovskega potnika, Drama SNG Maribor)
2000 Glazerjeva listina
1996 Nagrada občinstva Borštnikovega srečanja za vlogo Roberta (H. Pinter Prevara, PG Kranj)
1996 Borštnikova nagrada za igro za vlogo Roberta (H. Pinter Prevara, PG Kranj)
1995 Stopova nagrada Filmski igralec leta 1995
1994 Nagrada strokovne žirije na festivalu hrvaške drame Marulićevi dnevi, Split
1993 Borštnikova nagrada za epizodno vlogo za vlogo Simeonova-Piščika (A. P. Čehov Češnjev vrt, SSG Trst)
1989 Borštnikova nagrada za igro za vlogo Janningsa (I. Koršič Modri angel, Drama SNG Maribor)
1985 Borštnikova nagrada za igro za vlogo Simona Vebra (D. Jančar Veliki briljantni valček, Drama SNG Maribor)
1985 Nagrada občinstva Borštnikovega srečanja za vlogo Simona Vebra (D. Jančar Veliki briljantni valček, Drama SNG Maribor)
1985 Nagrada Prešernovega sklada

Samo M. Strelec

režiser, prevajalec, scenograf



Študij gledališke in radijske režije na AGRFT v Ljubljani je končal leta 1991, z javno uprizoritvijo drame Dušana Jovanovića Življenje plejbojev v Cankarjevem domu. V študijskem letu 1991/92 je študiral na Visoki šoli za igralsko umetnost Ernst Busch v Berlinu pri profesorjih Hartmutu Lorenzu in Horstu Hawemannu. Med letoma 1992 in 1995 je vodil gledališko skupino Zato. na Ptuju, iz katere je izšla ponovna profesionalizacija Gledališča Ptuj. Na ljubljanski AGRFT je diplomiral leta 1995, z zagovorom naloge Verbalno: neverbalno, komunikacijski stili v uprizoritvi D. Jovanovića Življenje plejbojev. Med letoma 1997 in 2001 je bil direktor Gledališča Ptuj. Je pobudnik festivala monodrame in natečaja mlada dramatika ter SKUP-a, festivala komornih gledališč. Med letoma 2001 in 2006 je bil umetniški vodja Drame SNG Maribor. Je eden od treh ustanoviteljev, avtorjev in vodij gledališkega portala SiGledal. Od leta 2007 je docent za gledališko in radijsko režijo na AGRFT, med letoma 2006 in 2011 pa je deloval tudi kot predavatelj na študijski smeri Medijske komunikacije (FERI, Univerza v Mariboru). Aprila 2008 je ustanovil zavod Novi Zato., ki je tudi nosilec portala www.sigledal.org.

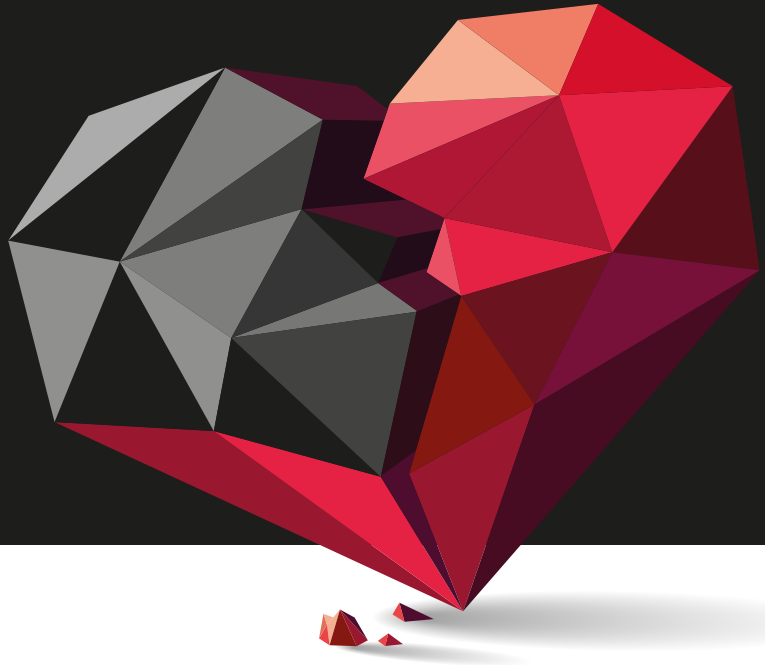
Nagrade:

2019 Najboljša režija na festivalu Marulovi dani, Emet, HNK u Osijeku; Split, 2019
2019 Najboljša uprizoritev na festivalu Marulovi dani, Emet, HNK u Osijeku; Split, 2019
2011 Najboljša predstava po izboru publike na Dnevih komedije v Celju 2011 (ocena: 4,7162). Poslednji termina(l)tor, Gledališče Koper 2010
2010 Najboljša predstava po izboru publike na 12. mednarodnem festivalu monodrame, Bitola (Makedonija) 2010. Familija u prahu, HNK Varaždin in Novi Zato.
2010 Najboljša predstava po izboru publike na dnevih komedije v Celju 2010. Svobodni zakon, Narodni dom Maribor, 2009
2008 Nagrada Zlati smeh za najboljšo predstavo na 32. dnevih satire v gledališču Kerempuh v Zagrebu za uprizoritev Janus Glowacki Četvrta sestra v izvedbi GDK Gavella, Zagreb
2008 Nagrada za najboljšo predstavo v celoti na 15. Festivalu glumca v Vinkovcih (Hrvaška) za uprizoritev Janus Glowacki Četvrta sestra v izvedbi GDK Gavella, Zagreb
2005 Nagrada občinstva za najboljšo predstavo na festivalu komornega gledališča Zlatni lav, Umag za uprizoritev Nicky Silver Debeluhi v krilcih, Drama SNG Maribor
2005 Nagrada za režijo, Festival Zlatni lav, Umag, za uprizoritev Nicky Silver Debeluhi v krilcih, Drama SNG Maribor
2003 Nagrada »Peristil« časopisa Jutarnji list na festivalu Splitsko ljeto za uprizoritev Nicky Silver Debeluhi v krilcih, Drama SNG Maribor
2003 Nagrada za režijo, Skup 2003, Ptuj za uprizoritev Nicky Silver Debeluhi v krilcih, Drama SNG Maribor
2001 Žlahtna režija na Dnevih komedije v Celju za uprizoritev Lutz Huebner Marjetka, str. 89, Gledališče Ptuj
1997 Nagrada Liberalne demokracije zlata ptica za ponovno profesionalizacijo gledališča na Ptuju
1997 Najboljša predstava v celoti 5. festivala otroških gledaliških uprizoritev Zlata paličica v Ljubljani, Theater rote Gruetze O tem se ne govori, PG Kranj
1996 Žlahtna režija na Dnevih komedije v Celju za režijo uprizoritve Peter Turrini Krčmarica, Gledališče ZATO., Ptuj

Teater na kulnu

Je nov programski sklop Narodnega doma Maribor. Je cikel gledaliških dogodkov, pri katerem ne stavimo na velikost dvorane, bogato scenografijo in impresiven tehnični park, temveč na žlahtnost vsebine in neposrednost sporočila. Je golo, morda celo malce surovo, a zato še kako pristno gledališče, ki je svoj kotiček našlo v kleti Narodnega doma, v prostorih, iz katerih smo za vzpostavitev odra pred mnogimi leti morali najprej počistiti kupe premoga. Je gledališče brez blišča, a z velikim srcem, ki žari, kot je nekoč žarel premog v peči, ki je grela Narodni dom. Je gledališče od blizu.

Kaj bo ponudilo? Uprizoritve dramskih besedil, ki premišljajo in odražajo našo stvarnost ter sodobnost. Pester nabor žanrsko raznolikih predstav, s široko paleto gledaliških poetik in govoric, vendar s skupnim imenovalcem, ki ga ob kvaliteti tvori intimen, pristen stik med igralcem in gledalcem.



◆ NARODNI DOM MARIBOR ◆

Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor

www.facebook.com/narodni.dom.maribor

www.nd-mb.si

VEČER
RADIO CITY

Besedila: Maja Pirš
Lektorirala: Alenka Klemenčič
Oblikovanje in prelom: Studio 8
Izdal: Narodni dom Maribor, 2020
Brezplačen izvod, naklada: 300 izvodov.